

Abonamente:

Pe un sfert de an:
25 Lei sau 12 Ruble.

Pentru preoți și învățatori: prețul jumătate.

ROMÂNIA NOUĂ

Organ de propagandă pentru unirea politică a tuturor Românilor.

Iese în fiecare zi de lucru.

Director: Dr. ONISIFOR GHIBU

Prim-Redactor: Dr. Ion Mateiu.

ZIUA SFÂNTĂ A NEAMULUI ROMÂNESC 24 IANUARIE 1918.

Unirea Principatelor române. — Deslipirea Basarabiei de Rusia. — Spre Unirea tuturor țărilor române.

Niciodată, dela 1859 încoace, ziua de 24 Ianuarie n'a avut o însemnătate atât de mare ca în anul acesta. Până acum ea se serba numai în România, alcătuită din cele două Principate unite. În Transilvania și Bucovina doar dacă se scria cu prilejul acestei zile, câte un articol sfios de gazetă, din care cei cu iubire de neam cetiau printre rânduri că Unirea dela 1859 e numai începutul unirii întregului neam.

În Basarabia, bineînțeles, că nici măcar atâta nu se putea face.

Blestematele stăpâniri străine, sub care partea cea mai mare a neamului nostru a fost osândit să petreacă, ne-au stălcit atât de mult sufletele, încât părți însemnate ale poporului nostru a ajuns să meargă nu spre unirea neamului, ci spre și mai marea dezbinare a lui și chiar spre pieire. Dar

iată că se face o minune! *Piatra pe care au nesocotit-o ziditorul, a ajuns piatră din capul unghiului.* Basarabia, care nici măcar n'a știut până acum ce e ziua de 24 Ianuarie, a ajuns să sârbeze de astădată mai puternic decât oricare altă provincie românească această zi istorică: *La 24 Ianuarie 1918 ea s'a declarat ca totul neatârnată de Rusia.* Da, e adevărat, oricât de mult ar părea că e un vis: *Basarabia s'a deslipit cu totul și pentru totdeauna de Rusia!*

Astfel ziua de 24 Ianuarie de astădată nu mai este numai ziua unirii a două țări românești, ci și ziua desbinării unei țări românești de o țară străină, la care a fost roabă. În acest chip — ziua de 24 Ianuarie e o zi îndoit de scumpă, și atâta ar fi de ajuns ca să o înșcriem în istorie ca pe una din cele mai mari zile ale noastre.

Dar Dumnezeu, care ne-a pus poporul la încercări de veacuri întregi, se vede că s'a milostivit acum cătră noi și ne-a aflat vrednici de o bucurie și mai mare. El a făcut din ziua aceasta o zi întreit de

mare. Căci, în adevăr, în această zi nu s'a declarat numai deslipirea Basarabiei de Rusia, ci s'a declarat și unirea ei cu țara-mamă, dela care a fost răpită, și cu celelalte țări românești cu cari vrea să fie una. Ce e drept, declarația din urmă încă nu s'a făcut în mod oficial, dar conducătorii țării și-au dat pe față, în mod deschis, părerea aceasta a lor, și tot ce are Basarabia mai bun, în acest chip gândeste, în acest chip vorbește, în acest chip lucrează. Astăzi în Chișinău nu mai trece de Moldovan cinstit acela, care nu vorbește pe față despre *România mare* de mâne. Numele ei e pe toate buzele; el e spus cu încredere, e spus cu mândrie.

Ziua de 24 Ianuarie 1918 poate fi socotită nu numai ca ziua deslipirii Basarabiei de Rusia, ci și ca ziua unirii cu țările române.

Logica istoriei este neînduplecată, și dacă ziua aceasta ne-a adus libertatea Basarabiei, nimic nu ne poate clătina în credința că peste o scurtă vreme va trebui să vie și *ziua cea mai mare a neamului*, în care toți Românii din toate țările să fim într'o singură țară. Am intrat într'o fază a istoriei noastre, când acest lucru trebuie să se întâmple.

O. Ghibu.

Hora Unirii

Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima română
Să n'vartim hora frației
Pe pământul României.

Iarba rea din holdă piară
Piară dușmănia'n țară
Între noi să nu mai fie
Deci flori și omenie.

Mai Muntene, mai vecine
Vino să te prinzi cu mine
Și la viață cu unire
Și la moarte cu n'frățire.

Unde-i unul nu-i putere
La nevoi și la durere
Unde-s doi puterea crește
Și dușmanul nu sporește.

Amândoi suntem de-o mamă
De-o faptură și de-o seamă
Ca doi brazi într'o tulpină
Ca doi ochi într'o lumină.

Amândoi avem un nume
Amândoi o soartă 'n lume
Eu și-s frate, tu mi ești frate
În noi doi un suflet bate!

Vin la Mileov cu grabire
Să-l secăm dintr'o sorbire
Ca să treacă drumul mare
Peste a noastre vechi hotare.

Și să vadă sfântul soare
Întro zi de sârbătoare
Hora noastră cea frățească
Pe câmpia românească.

V. Alecsandri.

Proclamarea neatârării Basarabiei.

După ce fruntașii dela cărma Republicii Moldovenești s'au încredințat, prin întâmplările lunilor din urmă, că legăturile ei cu Rusia federativă nu sunt în stare să-i chezeștuiască viața, au chemat România în ajutor. Trupele românești au și venit curățind vechiul pământ al Moldovei de cei ce s'au făcut din ocrotitori, tâlhari îndrăzneți.

Urmând pilda Ucrainei, Basarabia a văzut, că mântuirea e în ea însăși și nu în străini, că Rusia din mare ce era ajuns acum de răsunul lumii, neputincioasă de-a se mai apăra. Astfel Sfatul Țării a socotit, că e neapărat de lipsă, să se desfacă de țara jafurilor, a ticăloșilor și batjocurilor și să-și alcătuiască singura așezămintele, cari s'o scoată din primejdia în care o aducea Rusia „democratică“.

Idea neatârării își făcuse loc în toate sufletele și deputații diferitelor partide moldovenești după desbateri serioase, au ajuns la tuțelgere deplină.

Neatârarea Basarabiei era hotărâtă și rămănea ea, acest act solemn să fie consacrat de însuși Sfatul Țării într'o ședință sârbătorească.

Lumița de o conștiință națională sănătoasă, Moldovenii au crezut, că cea mai potrivită zi pentru această faptă însemnată, nu poate fi decât 24 Ianuarie, ziua simbolică a unirii principatelor românești.

Cei ce aflaseră despre această hotărâre, s'au grăbit să ia parte la ședință. Încă de pe la ceasurile 10 băncile pentru public erau pline de Români, cari așteptau nerăbdători. Cătră ceasurile 12 din noapte se deschide ședința și se dă cuvântul domnului P. Halippa, vicepreședintele Sfatului și raportorul actului de neatârare. D-l Halippa arată desbaterile cari s'au urmat în jurul acestei chestiuni însemnate, apoi citește în românește cu glas răspicat proiectul de declarație a neatârării. După dânsul d-l P. Erhan, director al învățământului o citește în rusește. Președintele pune la vot declarația, care se primește cu toate voturile. Deputații se ridică în picioare împreună cu publicul și aclamă în urale nesfârșite marcele act istoric prin care Republica Moldovenească se rupe cu desăvârșire de Rusia și se declară neatârnată.

După aceasta președintele I. Inuleț a rostit o cuvântare în limba românească, spunând următoarele: Fericiți suntem noi, că am ajuns aceste zile mari. Numele noastre vor fi însemnate în cartea istoriei,

că am căutat să ne facem datoria cătră țara noastră iubită.

De-o vreme încoace Basarabia a ajuns între două state independente, România și Ucraina. Prin urmare n'am putut face alta decât să ne declarăm și noi independenți.

Dar independența aceasta ne aduce și multe datorii. E lipă de încordarea tuturor puterilor noastre, ca prin independența țării să aducem folos norodului nostru.

Și noi credem că treaba aceasta o vom duce cu cinste până la sfârșit. Să trăiască Republica noastră independentă pentru totdeauna.

După d-l Inuleț au urmat doi deputați cari au învins acest act sârbătorec. A vorbit d-l Erhan, dânsul însă a făcut o neplăcută impresie când în calitate de ministru al învățământului și-a rostit cea dintâi vorbire în Basarabia neatârnată, în limba rusească, cu care noi nu mai putem avea nimic de împărțit, mai ales după ce naționalizarea învățământului s'a decretat mai bine de o jumătate de an.

În numele minorităților au vorbit câte-un deputat polon, bulgar și găgăuz.

O frumoasă cuvântare a rostit d-l I. Pelivan, spunând, că ceea ce s'a întâmplat astăzi este o minune la care nimeni nu s'a așteptat. Suferințele de 100 de ani ale Moldovenilor au fost mari și negrâte, dar ele sunt răsplătite prin actul cel mare de azi. Mâna lui Dumnezeu ne poartă de grijă.

A mai vorbit deputatul I. Buzdugan, care spunea, că bucuria de azi a Moldovenilor nu trebuie să-i facă să uite de frații lor din Ardeal, Bucovina și din alte părți, cari suferă în robie. Pentru ei încă va sosi ziua bucuriei, spre norocul neamului românesc.

În cursul vorbirilor s'a împărțit printre deputați numărul festiv al gazetei noastre. Toți se grăbeau să ia „România Nouă“, citindu-o cu o sete neobicinuită. Nici nu mai ascultau la cuvântările ce se rostiau, ci își purtau ochii peste rândurile gazetei, care și-a pus ca țintă deschisă unirea tuturor țărilor locuite de Români.

Și vedeam de pe fețele deputaților mulțumirea ce le-o coboară acest ideal, care acum în ziua independenței în Chișinău, a Basarabiei și a sârbătoririi unirii dela 1859, îl apropia așa de mult de împlinire.

Dacă am fi îndrăznit să împărțim o astfel de gazetă în parlamentul din

Budapesta, toți am fi ajuns la spânzurațoare. Aici în Basarabia însă, noi ne simțiam pe pământ românesc, unde ori ce gând mare și național este îmbrățișat cu căldură.

La ceasurile 3 ale dimiteții de 24 Ianuarie, ședința

istorică a proclamării independenței Basarabiei s'a închis.

Ea ne-a întărit credința că unirea noastră a tuturor, trebuie să vie cu puterea marilor lucruri pe cari le voiește Dumnezeu dreptății.

SERBAREA UNIRII ÎN CHIȘINĂU

Orașul încă de dimineață îmbrăcase haină de sârbătoare. Aproape pe toate casele flutura mândrul nostru tricolor românesc, atât de multă vreme surghiunit. Pe uliți mi se auzeau, al căror număr sporia mereu. Pe la orele 11 nu se mai putea circula pe bulevardul Alexandru cel Bun. Era doar o zi de sârbătoare îndoită: azi în anul Domnului 1918, țara Republicii moldovenească a făcut cel dintâi pas spre unirea mare declarându-și neatârarea, în aceeași zi în care înainte cu 59 de ani principatele românești dunărene se uniseră pentru totdeauna în România de azi...

Parcă sufletul vremilor mari de odinioară se coborâse asupra multimei românești care se frământa pe uliți în așteptarea ostirilor române cari au dus în țară orânduială și liniște. Deodată se aude, departe, apoi tot mai aproape o muzică. Sunt două companii de ostire moldovenească, toți voinici, toți cu ținută ostășească stordând admirația celor dimprejur. Și într-o dulce înfrățire, urmează ostirile române, — eri, într'o clipă de zăpăceală și uitare, aproape dușmani, azi așa cum trebuie să fie: frați de un sânge și de-o lege, uniți pentru totdeauna întru apărarea întregului pământ românesc dela Nistru până la Tisa.

Trupele se adună în grădina arhi-episcopescă, așteptând aci pe comandantul lor generalul Broșteanu, a cărui sosire este salutăată cu urale nesfârșite.

Slujbă românească.

Intrăm în biserica catedrală (Sobor), unde așteaptă înalt Prea Sf. Sa Arhiepiscopul Chișinăului Anastasie, însoțit de episcopul Achermanului Gavril însoțit de 2 arhimandriti, 24 de preoți și 5 diaconi îmbrăcați în odăjdii strălucite. Aci înconjurat de preoți, s'a ținut o sârbătorească slujbă dumnezeiască, la sfârșitul căreia înalt Prea Sf. Sa a ținut o cuvântare salutând sosirea în Basarabia a ostirilor române aducătoare de ordine, și încheind cu cuvintele „Trăiască Maestătea Sa Carolul Ferdinand al României, Trăiască armata română!“

Salutul acesta călduros a

pătruns adânc în sufletele

numeroșilor credincioși cari

umpleau biserica.

În după slujbă, d. general

Broșteanu, comandantul trupelor

române, a cercetat

întreg frontul lung al trupelor

înșirate în jurul catedralei.

Înainte de a merge

la catedrală, însoțit de un

cor de băieți, iar alături de el

înalt Prea Sf. Sa d. Arhiepiscop

care stropia cu apă sfințită,

binecuvântându-le, ostirile române. Și

unde trecea generalul, din

piepturile voinicilor noștri

se ridicau strigăte vijelioase

de urale. D-l general a rămas

îndușoșat mai ales de călduroasa

salutare a celor două companii

moldovenești.

În toată vremea aceasta

muzicile militare, între ele

și muzica regimentului moldovenească,

cânta, iar deasupra, în văzduh,

sburau numeroase avioane,

din cari aviatorii salutau mulțimea

de jos cu mâna.

Cuvântarea colonelului Anastasiu.

Deodată se face tăcere și în văzduh răsună un glas puternic. E glasul d-lui Colonel Anastasiu, comandantul brigădei 21 de infanterie, care se îndreaptă cătră ostera pentru a le arăta însemnătatea zilei de azi.

D-le General, Frații Români, Camarazi.

Astăzi serbăm a 59 aniversare a zilei de 24 Ianuarie 1859. Sârbătorească aceasta se numește, după cum știți, „Unirea Principatelor“ și este pentru noi Români din Regat în special și pentru neamul românesc de pretutindeni, cea mai mare zi de sârbătoare națională.

După 16 sute de ani de frământări necontenite, pentru alcătuirea unei țări cu viață națională pe pământul străbun al Daco-Romanilor, după 16 veacuri de suferințe îndurate atât de

invaziunile barbare și de dușmanii crotopitori ai acestui

insingurat pământ, cât și mai ales de noi înși-ne, din cauza

zaniilor, pizmilor și certelor meschine dintre frați, strămoșii și

părinții noștri acum vreo 70 de ani și-au dat seama că trăgând

unii într'o parte și alții în altă parte numai dușmanii țării și

neamului lor folosesc și nu vor izbuzi nici odată să facă din

urmașii nobili ai Dacilor și Romanilor un popor liber și fericit,

într'o țară liberă și mare, în o țară unică, a lor și numai a lor,

pe tot coprișul de la Dunăre și Mare, până la Nistru, până la Tisa.

S'au hotărât atunci să se lege toți într'un gând și o simțire,

să jertfească cu drag ambițiile și

chiar drepturile lor dobândite

după vechile regimuri, și sacrificând totul pentru Patrie și neam, să facă *Unirea tuturor românilor*. Și s'au pus la muncă. Realizarea acestui gând nu era lucru ușor, pe atunci, când mitele țărișoare românești erau robite de trei mari împărății: Rusia, Austro-Ungaria și Turcia. Nu se putea face totul dintr'o dată! Cu voință și răbdare, cu pricepere și chibzuală însă, se înving toate piedicile.

Primul rod al revoluției românești de la 1848 l'au cules părinții noștri acum 59 de ani, când au izbucnit cu mari jertfe, să unească Muntenia cu Moldova, formând un singur stat, o singură țară, cu numele de România.

Temelnicia foloselor unirii s'a dovedit în scurtă vreme. Micul, dar vrednicul stat român, numai după 16 ani de alcătuire modernă și de organizare militară sistematică, își câștigă independența la Grivița, Plevna, Rahova și Vidin și alipește la teritoriul său istoric provincie a lui Mircea cel Mare, Dobrogea; — iar patru ani mai târziu se înalță la rangul de Regat.

Prin stăruință spornică în toate ramurile de activitate omenească în stat, pusă la adăpostul unei forțe militare de primul rang, Regatul României a ajuns în scurtă vreme să ocupe un loc distinct între statele Europene, asigurându-și pentru sine o viață tihnită, de fericită propășire și civilizație.

Conștiința însă de îndatoririle sale pentru propășirea și fericirea întregului neam românesc, Regatul României nu s'a lasat stăpânit de mulțumirile egoiste ale stării sale înfloritoare, ci făcându-se metropola pregătirilor pentru independența marelui vis românesc, s'a oferit în mod statornic și s'a făcut gata, în toate felurile și pentru toate jertfele cerute de această sublimă datorie de neam!

În spiritul de jertfă pentru această datorie trăiește și rostul vieții noastre aici.

Am venit să întindem mâna noastră de frate, am venit să oferim tot ceace mintea, gândul nostru bun, sufletul nostru mare și brațul nostru puternic e în stare să dea, pentru ca frații noștri Moldoveni din Basarabia, care acum 106 ani au fost rupți de la sinul patriei mume, și care astăzi trăesc zilele strămoșilor și părinților noștri de la 1848 și 1859, să-și poată aduce la îndeplinire năzuințele lor patriotice și să-și poată întemeia solid alcătuirea lor politică, pe care marea revoluție rusă a îngăduit-o, liberând de sub stăpânire veche acest pământ moldovenească al Basarabiei.

Serbarea de astăzi este astfel îndoit de însemnată pentru noi toți. Ea pune față în față două generații.

Mândri de generația care ne-a dat unirea și pomenind cu evlavie numele înaintașilor acelor vremuri ca: Costache Negri, poetul Alexandru, Mihail Kogălniceanu, Alexandru Ioan Cuza, frații Golescu, Vasile Boerescu, Tel, Câmpineanu, Costache Rosetti, Ioan Brătianu și alții, datoria noastră este să ne arătăm și noi la rândul nostru vrednici de moștenirea acestei mândrii naționale. Cu gândul plin de amintirea lor, cu pioasă recunoștință pentru întemeietorii Regatului României, cu sufletul stăpânit de cea mai înălțătoare simțire patriotică și cu mintea legănată de cele mai bune speranțe în conducătorii de astăzi ai poporului și armatei române să strigăm din toată inima:

Trăiască M. S. Regele, M. Sa Regina și familia regală română. Ură!

Trăiască România și Poporul românesc de pretutindeni! Ură!.

Cuvântarea caldă și bine simțită a d-lui colonel Anastasiu este primită cu sgomotoase urale.

Și apoi începe defilarea, în vreme ce aeroplanelor zboară înaintea capetelor.

Defilarea.

D-l general Broșteanu, însoțit de generalul francez d. Guillemin și de numeroși ofițeri francezi și români, se oprește înaintea porții grădinei arhiepiscopiei.

Și trecerea trupelor începe.

Cele dintâi sunt două companii de oștiri moldovenească, infanterie și cavalerie (husari) cu drapelul lor. Vinoau în rânduri late, ocupând aproape întreaga uliță largă, cu pași mărunți, apăsând pământul, în rânduri drepte ca turnate în oțel... Pare o adevărată oștire iubitoare de orânduială, iubitoare de neam și de țară...

Mai ales streinii, generalul francez și ofițerii săi, au rămas uimiți de prielivitatea acestei mici oștiri moldovenești, sânge din sângele marelui neam românesc, trup din trupul lui, ostașii credincioși de mâine ai României nouă dela Nistru până la Tisa.

În frunte cu muzici militare defilează apoi trupele române, batalioane și companii din diferite regimente, artilerie grea și ușoară, cavalerie — toate cu drapelul lor, fluturând mândru în bătaia razelor de soare.

Defilarea trupelor ține o jumătate de oră. Miile, zecile de mii de privitorii umple ulițele și toate ferestrele caselor din bulevard stau neclintii locului. De mult au trecut și cele din urmă trupe și lumea tot mai așteaptă, încornonată parcă de admirațiune.

Oștirea românească, mândra oștire prevostegă tuturor zorilor unui viitor mai bun mai vesel, viitor de pace și de bunăstare într-o Românie nouă și mare.

Recepția (Primirea).

După paradă a avut loc în saloanele Casino-ului (Blagorodnaia sobrania) o primire (recepție) sărbătorită. D-l General Broșteanu a primit acolo pe fruntașii noștri din Chișinău și a stat mai multă vreme de vorbă cu dânsii. Primirea aceasta a fost de o însemnată deosebită, fiindcă pentru întâia oară se vedeau aici la un loc toți acei oameni, cari sunt dela Dumnezeu rânduiți, să lucreze pentru îndrumarea acestei țări pe căile cele bune.

La primirea aceasta s'au ținut câteva vorbiri de mare însemnată. Mai întâi a vorbit d-l general Broșteanu, despre ziua de 24 Ianuarie, străduindu-se asupra împrejurării că ostia românească astăzi e fericită de a fi putut aduce pace și rânduială în tânăra republică moldovenească. După d-sa a vorbit președintele Sfatului Țării, d-l I. Inuleț, care a spus: ziua de 24 Ianuarie, nu este o zi mare numai pentru România, ci și pentru Basarabia, care în ziua aceasta s'a declarat neatârnată. Prin aceasta ea ajunge o zi și mai mare pentru întreg neamul. Noi Moldovenii suntem de același sânge cu Români, și am fost același trup cu ei. Este un lucru firesc ca cu toții să fim uniți la un loc, și eu înțeleg bine că așa o să și fie la urmă. Dar de ocamdată lucrurile încă nu sunt destul de pregătite; mai trebuie puțin răbdare.

De încheiere d-l Inuleț, a închinat în sănătatea Majestății Sale Regelui Ferdinand și a oastei românești.

Vicepreședintele Sfatului Țării, d-l P. N. Halippa a vorbit și mai deschis, d-sa a spus că toți intelectualii moldoveni doresc din inimă unirea cât mai grabnică cu România. Pentru aceasta au luptat ei și până acum, și nu

se vor da îndărăt dela nici o picădă ce le va sta în calea înfipturii României mari a tuturor Românilor.

D-l Ministrul-Președinte, D-r Cihureanu, vorbește de asemenea despre legăturile strânse dintre toți fiții neamului nostru și mulțameste României pentru ajutorul dat Basarabiei în aceste vremuri grele.

D-l general Broșteanu, aduce laude întovărășitei surorii noastre, Franța, care ne-a ajutat atât de mult în vremurile acestea. Generalul francez Guillemin, urează tot binele României și Republicii moldovenești, pe cari Franța e fericită să le poată sprijini ca pe două surori dulci din aceeași viață latină.

Ministrul de Interne d. Cristi aduce mulțumiri Franței din partea Republicii moldovenești.

D-l Onisifor Ghibu, directorul gazetei România nouă, vorbește despre unirea politică a tuturor Românilor din toate țările. D-l I. Pelivan, istoric asupra unității sulelești a poporului nostru, care e menit să trăiască împreună.

D-na Dr. Alistar vorbește în numele Ligii femeilor și spune că nu este nimeni în întreaga Basarabia, care să nu voiască să se alipească la România, dacă România se va democratiza mai temeinic. Cu toți dorim o Românie nouă a tuturor Românilor. Studentul V. Bogos spune că studențimea basarabeană luptă cu trup și suflet pentru România mare. Reprezentantul Societății Culturale a Românilor din Basarabia, d. P. Goro își încheie cuvântarea cu urarea: Trăiască Unirea, iar președintele asociației învățătorilor și profesorilor, d. T. Neagu, măntuie cu vorbele: Trăiască România mare și în veci nedespărțită!

Președintele Uniunii elevilor și elevilor moldoveni, d-șoara Ciobotar aduce din partea tinerei urări pentru înaintarea neamului unit.

D. general Guillemin, plăcut alina de această frăție românească, se ridică din nou și dă asigurare tuturor că sora noastră Franța ne va da tot sprijinul pentru îndeplinirea dorurilor noastre.

Recepția asta a fost un privilegiu de însușire unic în felul său poate în întreaga istoria neamului nostru. Lumea era în culmea fericirii; vedeai doar cum visurile înaintașilor noștri și chiar ale noastre prin trup. De acum neamul nostru și-a început și în mod concret opera lui de întregire. Cu toții au venit nădejdea că vom apuca zilele, când țara noastră se va întinde în adevăr dela Nistru până la Tisa.

Este un lucru simptomatic că toate cuvântările cari s'au ținut cu acest prilej (afară de una, a fostului ministru Erhan, care a vorbit pentru țărâni) au vorbit despre unirea neamului și despre ideea latinității. De sigur că aceste două idei nu se vor putea stinge de aici încolo în sulețele românești de aici, și de pretutindeni.

Hora Unirii.

Urmează un moment istoric. Muzica, eșind din Casino, se oprește în fața lui și deodată răsună în larg Hora Unirii.

Într-o clipă, sutele de ofițeri și soldați, Români din România și Moldoveni, toată lumea de Moldoveni, Transilvăneni, Bucovineni și Macedoneni, Artiștii Teatrului Național din Iași, Domni și Dame, reprezentând toate ținuturile locuite de Români — sunt cuprinși într-o horă mare, de înfrățire.

D-l general Broșteanu este între cei dintâi. Și alături de el joacă ofițeri de toate gradele și soldați simpli. El hora mare a înfrățirii și unirii tuturor Românilor. Ofițerii francezi, cari au luat parte la toate serbările, nu pot să repete în deajuns că sunt încantați de această prielivitate ne mai văzută.

PROCLAMAREA NEATĂRNĂRII REPUBLICII MOLDOVEȘTI.

Declarația Sfatului Țării.

Moldoveni și noroade înfrățite ale Republicii Moldovenești!

Marea Revoluție Rusească ne-a scos din întunericul de robie, în care am trăit atâta amar de vreme, la calea slobozeniei, dreptății și frăției! Prin jertfa și osteneala voastră a tuturor, țara noastră, înfrățindu-și dreptul, dobândit de revoluție, de a-și hotărî singură soarta, s'a declarat Republică Democratică Slobodă.

Infrății prin sângele, vărsat sub steagurile revoluției, noi ne-am arătat dorința neclintită să trăim în unire cu republicele, ce s'au înființat pe pământul foastei împărății Rusești, alcătuint toți la un loc Marea Republică Democratică Federativă Rusească.

Dar vremurile sunt schimbătoare și împrejurările politice de azi împiedică cu desăvârșire înfrățirea acestei uniri. Republica Democratică a Ucrainei, vecina noastră de peste Nistru, s'a proclamat neatârnată și noi astfel ne-am trezit despărțiți de Rusia și republicele alcătuite în vechile ei hotare.

In astfel de împrejurări și noi suntem siliți să ne proclamăm, în unire cu voiața norodului, — Republică Democratică Moldovenească, slobodă, desinstitătoare și neatârnată, având ea singură dreptul de a-și hotărî soarta în viitor.

Proclamarea neatârării este o cerință politică a vremii, căci Republica Moldovenească nu mai poate aștepta dela nimeni orânduirea vieții sale și popoarele Republicii trebuie să înțeleagă, că viitorul lor atâră numai dela dânsule și că acest viitor poate să fie înfrățit numai prin Așezământul înalt de ocărnuire — Sfatul Țării și Stăpânirea pusă de el — Sfatul Miniștrilor.

Republica Moldovenească Neatârnată își pune ca scop pacea și înțelegerea prietenească în viața politică și economică cu toate țările îndepărtate și vecine, scotind războiul ca cel mai vrăjmaș dușman al noroadelor și țărilor. Deci în politica sa din afară Republica Moldovenească Neatârnată va urmări încheierea cât mai degrabă a păcii obștești democratice, în înțelegere cu toți întovărășiții.

In politica sa lăuntrică Republica Moldovenească Neatârnată, chezășuind drepturi depline tuturor națiilor, va urma mai departe de întărirea slobozeniilor, câștigate prin revoluție și vestite prin declarația Sfatului Țării dela 2 Decembrie anul 1917.

Îndeosebi, Sfatul Țării și Sfatul miniștrilor Republicii Moldovenești se va sili să cheme cât mai degrabă Adunarea Poporană, pe temeiul glăsurii obștești, care va hotărî desăvârșit rânduiala lăuntrică în țară și legăturile ei de unire cu alte țări dacă acestea o va cere binele popoarelor Republicii noastre.

In al doilea rând Sfatul Țării și Sfatul miniștrilor Republicii Moldovenești Neatârnată au de grijă să hotărască în cel mai scurt timp treaba pământului. Acesta va trece în mâinile plugarilor fără plată, pe temeiul împărțirii drepte, după cum s'a spus în Declarația dela 2 Decembrie.

Afară de asta Sfatul Țării, și Stăpânirea Republicii Moldovenești au în vedere să lucreze în cel mai scurt timp un șir întreg de zacoane și măsuri, care să îndeusteleze nevoile de azi ale țării, în scopul de a scoate din bezna întunericului, sărăciei și foamei.

Moldoveni și noroade înfrățite ale Republicii Moldovenești.

Suntem la cotitura cea mai însemnată a istoriei noastre! Dela conștiința și înțelepciunea voastră atâră viitorul țării. Prin venirea oștilor frățești române pe pământul Republicii noastre s'a întocmit o stare prielnică pentru munca harnică și orânduia pe toate ogoarele vieții. Oștile românești au venit să apere drumurile de fer și magazinele de pâne pentru front, dar ființa lor pe pământul nostru ajută la așezarea rânduelii în țară și de azi înainte roada muncii fiecărui cetățean al Republicii este chezășuită împotriva lăcomiei răufăcătorilor.

Alt scop oștile românești pe pământul Republicii noastre nu au. Toate zvonurile, cum că Români au venit să ne cuprindă țara și să ne stăpânească, nu se potrive cu adevărul și se imprăștie de dușmanii Republicii noastre. Că oștile românești nu ne primejduesc neatârarea, slobozenia și drepturile, câștigate prin revoluție, — chezășie ne sunt Franța, Anglia și America, cu mărturiile lor, precum și declarațiile împuneriților României.

Fiind încredințați, că zidirea vieții noastre nu va fi atinsă de nimeni și că nimic nu primejduește neatârarea și slobozeniile dobândite prin revoluție, noi vă chemăm pe toți spre unire, spre muncă pașnică și liniște, pentru binele tuturor noroadelor Republicii Democratice Moldovenești, de acum și pururea neatârnată!

Primită de Sfatul Țării la 24 Ianuarie 1919.

Pentru unirea tuturor Românilor, nici o jertfă, ce ni să cere, nu este prea mare.

Strigăt de bucurie

Minunate sunt lucrurile Tale, Doamne, și sufletul meu le cunoaște foarte!

Cu un an de zile în urmă oare cugetat-a vr'un Moldovan de întorsurile ce le petrecem noi, azi? Oare visat-am noi, Moldovenii, ca astăzi să ne cunoaștem neamul? Oare putut-a, cu un an de zile în urmă, să caște gura vre un Moldovan și să zică, că și eu sunt viță mai ceva decât Slavii? Nu, gura noastră de o sută de ani ni-i astupată și ochii noștri s'ochelăriți cu ochelari negri, ca să ne pierdem nu numai drumul, ba și cărarea. Peterburgu ne-a avut pe noi Moldovenii, ca pe vaci și ca pe boi — ca pe vaci ca să ne mulgă, ca pe boi ca să ne njuge. Hiara ce cu două capete, cu cânjile ei inveninate, ni s'a pus în capul nostru și rupea nădejdea noastră. Războiul lumii dela ea se trage. Dar lacrimile ferbinți ale văduvelor au oprit-o și vecinul Dumnezeu a rupt-o, a răsturnat-o și a înebunit-o.

Fiii ei astăzi ca turbații, cu cânji însângerate, văzându-și peirea, serup unul pe altul. Așa-i cel neînțelept; își pierde pomenirea sa, cu sunet. Lară nouă Moldovenilor, cornul nostru puternic s'a înălța puternic, și boul cel bland este la toți arag.

Teodor Jireghiu.

Trebunie să fim mulțumiți.

Aproape toți locuitorii Chișinăului și a locurilor cuprinse de Români, sunt foarte mulțumiți de rânduiala, care au așezat-o oștile române. Dar sunt unele grupuri de cetățeni, cari arată și nemulțumire. Și nu vorbim de-acuma de provocatorii, cari la congresul românesc înadins stărnau fel de fel de minciuni. Toți aceștia spun că Români n-au drept să așeze aici rânduielile lor, că ei trebuie numai să păzească depozitele (sceladurile) de pâne și căile ferate.

Dar toți aceștia au nici o dreptate. Iată ce spune în privința aceasta un pârtaș al misiunii franceze, din Chișinău, colonelul Albiat.

„Când Englezii, au făcut orașul Havre, cu învoarea autorităților franceze, ca bază a frontului lor din Franța, toată stăpânirea asupra Havre-ului și a teritoriului ocupat de Englezii, a trecut în seama comandamentului englez.

Locuitorii francezi în toate s'au supus autorităților lor militare engleze, cari au înlocuit chiar și poliția franceză prin cea engleză.

Oști franceze pe-acolo nu se află de loc, și dacă se întâmplă câte odată un soldat francez, apoi este cineva în permisiune la pârții sau la rude.

Această rânduială e păstrată de aliați la purtarea războiului și pe teritoriul tuturor țărilor aliate. Același lucru îl vedem și pe teritoriul Italiei, unde acum se află și oști franceze. De-aici iese necesitatea naturală de a se supune tuturor ordinelor legitime ale autorităților militare.

Așa privește chestiunea colonelului francez, aducând și pilde din războiul de astăzi. Așa însă a fost și totdeauna. De pildă, în războiul dela 1806 — 12, Rușii intrând în principatele Dunărene — Moldova și Țara Românească, nu numai că au așezat legile lor militare, dar meren s'au amestecat în treble din lăuntru.

Pe cuvânt că ei vor să apere țara de jaful hoierilor și cetelor de hoți, rușii au pus în divanul unit al principatelor oamnenii lor, cari dealt nu au apărut Putețile țării și a poporului obiduit, ci singuri împreună, cu boerii venetiei din Fanar, au stors biata țară, întrucât ea mulți ani a trebuit să-și tîmăduiască ranele.

Noi însă avem o stăpânire militară, care nu se amestecă în treble noastre și mai ales este o stăpânire cinstită, de care trebuie să fim mulțumiți.

Un Român din Basarabia.

Uniunea centrală a proprietarilor de pământ din Basarabia, aduce la cunoștința proprietarilor, care au suferit stricăciuni, că biroul Uniunii se află în Chișinău, ulița Sinadinovscaia No. 45 în ogradă, unde în fiecare zi, afară de sărbători, se primesc, dela ceasurile 11 — 2, înscrieri de membri și se dau sfaturi folositoare.

„România nouă“ către M.S. Regele Ferdinand

Redacția gazetei noastre a trimis cu prilejul sărbătoarei de 24 Ianuarie, următoarea telegramă: **Maiestății Sale Regelui Ferdinand I al tuturor Românilor.**

Gazeta România nouă, apărută la Chișinău, în ziua de 24 Ianuarie, sub conducerea unui comitet alcătuit din Români din toate țările, Vă aduce respectuoase omagii cu prilejul acestei zile, arătându-și ferma credință, că în curând ne va fi dat să sărbăm ziua unirii tuturor Românilor într-o Românie nouă sub povățuirea înțeleaptă a Maiestății Voastre.

In numele comitetului,
Dr. ONISIFOR GHIBU.

Alcătuirea unei noi oștiri rusești pe pământul Republicii Moldovenești.

Odată cu declarația, prin care Republica Moldovenească a fost proclamată ca țară de sine stătătoare, s'a ivit în ziare o strigare semnată de generalul Astașev prin care dânsul îndeamnă pe cetățenii de ori-ce naționalitate care se află „sub umbră vulturului cu două capete ce-și întinde puternicele sale aripi peste două continente“ să se înscrie sub drapelul triecolor spre a mântui Rusia.

In strigare se arată învoiala cu care sunt primiți voluntarii. Brigada primește pe toți doriții fără deosebire de naționalitate și vederi politice.

In brigadă disciplină absolută. Nu există nici un fel de comitee. Plata ofițerilor este de la 200 de ruble în sus, a soldaților de la 25 ruble până la 100, atârând de timpul servit și de purtarea fiecăruia. Trupele vor trăi în cazărmi; înaintările în grad, răsplătirile, pensiile și recompensele pentru răni se vor face după a-celaeși rânduieli ca în alte armate.

Toate bune, dar să ni se dea voie o întrebare. Republica moldovenească arătat pentru neatârarea sa o îngrijorare care-i face multă cinste.

Încă înainte de a fi vorba de intrarea oștilor române în Basarabia ea obținuse din partea puterilor aliat chezășia că neatârarea ei nu va fi atinsă. Odată cu venirea trupelor române au fost date noi chezășii atât de România cât și de aliați, cu toate că atât generalul Broșteanu cât și guvernul român nu încetază să declare că nu au gânduri dărmănoase față de neatârarea Basarabiei. Ei bine, dacă cu privire la oștirea frățească a României care a scăpat țara de anarhie și a mântuit Republica s'au cerut atâtea garanții, oare aceste oștiri străine, care se alcătuiesc pe pământul țării noastre, nu trebuie să inspire nici o îngrijorare?

Dacă aceste trupe străine după ce s'ar alcătui nu ar mai vrea să părăsească pământul Basarabiei? Și dacă le-ar veni poftă să se amestecă și în treble din lăuntru ale țării?

Ce chezășii ar fi împotriva lor? Cine va răspunde de purtarea lor?

ȘTIRI

Unirea și cercul „România Nouă“. — Români din țările liberă și subjugate străni în jurul gazetei „România Nouă“ s'au crezut datori să comemoreze și ei unirea principatelor moldovenești întăplată la 1859.

După măntuirea serbării oficiale aranjată de către comandamentul oștilor României din Chișinău, a urmat festivalul pribegilor în Casino, la ceasurile 4 după amiază.

Serbarea s'a desșis prin „Deșteaptă-te Române“ cântat de Corul micșt al Societății Culturale, care a mai executat Pe-al nostru steag. Trei colorii, Limba românească și Hora Unirii sub conducerea d-lui Nicolae Oancea. D-na Olimpia Bărsan dela Teatrul Național a recitat în costum național Pe-al nostru steag, iar d-șoara Arventiev Dorul Basarabeanului. Profesorul G. Tofan a citit o frumoasă conferință despre Unirea principatelor, pe care o vom da în numărul viitor al gazetei.

Șezătoare literară. — După cum am înștiințat în gazeta noastră, Joi 25 Ianuarie la ceasul 5 după amiază a avut loc în Casino o șezătoare literară.

Șezătoarea a fost deschisă de d-l Dr. O. Ghibu prin câteva cuvinte asupra însemnătății literaturii în cultura și dezvoltarea neamului nostru. Apoi vestitul scriitor Mihail Sadoveanu, directorul Teatrului Național din Iași, a citit cu deosebită pricepere din scrierile lui Ion Creangă două bucăți, Ion Roată și Unirea și o parte din Amintiri, aplaudate cu căldură de Moldovenii cari ascultau ca în biserică. D-l Sadoveanu a binevoit să citească frumoasa Domniească a cătească Lacrimii, care a mișcat adânc.

O artistă dela Teatrul Național a recitat poezia Bucovina de M. Rădulescu, iar elevul Ioan Pelivan poezia Scrisoare. O surprindere neașteptată a făcut micul elev P. Nicolescu cu cele două poezii Peșecurcanul de V. Alexandri și Cheița de R. Roșetti, declamate cu simțire și pricepere.

De încheiere D-l Ghibu a mulțumit în numele tuturor D-lui Sadoveanu, pentru fapta bună prin care a deșteptat în sufletul Moldovenilor dragostea de literatură noastră.

Basarabia și Artiștii Teatrului Național românesc.

Români din Basarabia au ținut să-și arate recunoștința lor față de artiștii dela Iași, cari au venit la Chișinău să desfășure steagul teatrului, prin cele două reprezentări frumoase.

Români basarabeni au făcut o adresă, pe care la începutul actului al V. din Rășvan și Vidra, a citit-o pe scenă D-l V. Tașu în fața artiștilor, apoi le-a oferit o cunună de lauri în argint cu inscripția: Artiștilor teatrului național — Români din Basarabia — Chișinău 24 Ianuarie 1918. D-l M. Sadoveanu a mulțumit, făgăduind că în curând vor fi iarăși la Chișinău.

Acest act a fost însoțit de urale zguduitoare cari numai cu greu au conținut.

Teatrul românesc din Chișinău.

— Cele două reprezentații anunțate de noi în numărul trecut s'au ținut cu deplină izbândă în zilele de 24 și 25 Ianuarie. După Fantasia Blanduziei a avut loc un banchet de 100 persoane, la care s'au roștit un lung șir de cuvântări înălțătoare. Iar după Rășvan și Vidra a urmat o seară de joc care a ținut până în zori. Asupra acestor clipe mari vom scrie mai pe larg.

Nouă asigurări din partea aliaților către Republica Moldovenească.

— Sfatul Directorilor generali a făcut cunoscut noule asigurări ce i s'au adresat, prin mijlocirea consulului francez, din partea tuturor aliaților, că neatârarea Republicii Moldovenești nu va fi atinsă de către oștile românești a căror soire în Basarabia nu are alt scop de cât să asigure drumurile și depozitele de aprovizionare și să ajute pe moldovenii în lupta lor cu anarhia.

Gazeta România Nouă este continuarea (urmarea) gazetei Ardealul.

Pian bun sau pianină se caută.

Adresa la ziar.

1 sau 2 camere

mobilate, cu serviciu, încălzit și luminat, se caută urgent.

Cetiți și răspândiți printre toți Români gazeta România Mare,

foaia voluntarilor români din Austro-Ungaria.

Gazeta iese odată pe săptămână la Kiev și costă 4 ruble pe an. Redacția și administrația: Kiev; Corpus Rumanski Do brovoitev.

ȘCOALA MOLDOVENEASCĂ

Revista Obștei învățătorilor moldoveni din Basarabia.

Chișinău. Cupeicșcaia 19. Iese odată pe lună sub conducerea unui Comitet. Abonamentul 3 ruble pe an.